

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/36/2020
Identifikačné číslo spisu: 8113010560
Dátum vydania rozhodnutia: 10.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8113010560.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvineného B. G. pre obzvlášť závažný zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 5 písm. a) Tr. zák., prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 10. júna 2020 v Bratislave dovolanie obvineného B. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Miloša Kaščáka proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 1. augusta 2018, sp. zn. 9To/36/2016, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. sa dovolanie obvineného B. G. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 28. júna 2016, sp. zn. 2T/40/2013, uznal obvineného B. G. vinným z obzvlášť závažného zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 5 písm. a) Tr. zák. na tam uvedenom skutkovom základe. Za to okresný súd obvineného odsúdil podľa § 222 ods. 5 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov. Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. ho na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia. Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. okresný súd poškodenú Slovenskú sporiteľňu a. s. a poškodeného R.. O. O. s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený G., ako aj poškodená Slovenská sporiteľňa, a. s. odvolanie, o ktorých Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozhodol uznesením z 1. augusta 2018, sp. zn. 9To/36/2016 tak, že obe odvolania podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený B. G., prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Miloša Kaščáka 10. februára 2019 dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Tr. por.

K § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. vysvetlil, že okresný súd neoboznámil žiaden listinný dôkaz, ktorý by preukazoval výšku škody. Súd pochybil aj v tom, že zamietol návrh na výsluch svedkyne R.. K., ktorá

jediná môže objasniť, prečo sú rozdiely v daňových priznaniach a vyjadriť sa k tvrdeniu obvineného, že do roku 2009 úver riadne splácal. Pokiaľ súde nevypočuli svedka, ktorého výsluch obvinený navrhoval, došlo k porušeniu práva na obhajobu. Ďalej s poukazom na § 168 ods. 1 Tr. por., ako aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), sp. zn. I. ÚS 243/2007 argumentoval, že „závery okresného súdu sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami“; z rozsudku nie je zrejmé, ako súd dospel k záveru o spôsobe škody vo výške 410.457,10 €. Poukázal tiež na to, že v ňom absentuje zmienka o tom, že súd konal s R.. O., ako s poškodeným, hoci zo skutkovej vety nevyplýva, že by mal mať také postavenie. Ani vo výpovedi svedkyne V. O. O. nie je zmienka o výške spôsobenej škody; jej písomné vyčíslenie súd neoboznámil. S poukazom na ďalšie časti napadnutého rozsudku mu vyvstala otázka, kde okrem skutkovej vety je zmienka o tom, že obvinený spôsobil škodu vo výške 431.278,77 €.

K § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. uviedol, že súde vážne pochybili, keď sa stotožnili s výškou škody, a teda aj právnu kvalifikáciu konania ako obzvlášť závažného zločinu. Súde totiž do škody zahrnuli aj úroky a poplatky z omeškania, ktoré sú majetkovou sankciou za omeškanie dlžníka pri splácaní úveru. Ani ujmu na zisku nemožno zaradiť do ceny, nakoľko ujma na zisku nie je súčasťou úveru a ani jeho ceny. Je nutné rozlišovať medzi škodou ako znakom skutkovej podstaty trestného činu a dodatočnou škodou. Orgány činné v trestnom konaní a súde neustálili, aký bol zostatok nesplateného úveru a aké boli úroky a poplatky z neho plynúce. V ďalšej časti namietal, že z napadnutého uznesenia nie je zrejmé, prečo súd uložil trest vo vyššej výmere, ako to v záverečnej reči navrhol prokurátor. Pritom priesťahy v konaní môžu byť práve takou okolnosťou, ktorá zakladá dôvod pre mimoriadne zníženie trestu (ZSP 73/2007, R 10/2011). Je povinnosťou súdov, aby porušenie práva na prejednanie vecí v primeranej lehote bolo nejakou odškodnené.

Na podklade týchto skutočností navrhol, aby dovolací súd vyslovil, že napadnutým rozsudkom krajského súdu (pozn. správne uznesením), ako aj konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d), e) Tr. por., § 125 Tr. zák. a § 221 ods. 1, ods. 5 písm. a) Tr. zák. v jeho neprospech, rozsudok krajského (pozn. správne uznesenie) a okresného súdu v celom rozsahu zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a aby okresnému súdu prikázal vo veci znovu konať a rozhodnúť.

Predmetné dovolanie bolo 5. marca 2020 doplnené aj obvineným G., ktorý na podklade dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. zopakoval argumentáciu, týkajúcu sa mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. doplnil, že v skutkovej vete rozsudku absentuje akýkoľvek popis toho, že by uviedol do omylu fyzickú osobu, ktorá koná v mene právnickej osoby, a preto uvedený skutok nezodpovedá použitej právnej kvalifikácii.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Prešov (ďalej len „prokurátor“) z 27. marca 2020 tak, že ho navrhol podľa § 392 Tr. por. zamietnuť. Vysvetlil, že v konaní nedošlo k zásadnému porušeniu práva na obhajobu, výsluch svedkyne R.. K. je úplne zbytočný, keďže by nemal nijaký vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Aj postup ohľadne výšky spôsobenej škody vyhodnotil ako správny a v tomto smere sa v celom rozsahu stotožnil s právnymi úvahami okresného súdu.

K dovolaniu sa poškodený R.. O. O. 23. apríla 2020 vyjadril tak, že s rozhodnutím a odôvodnením konajúcich súdov súhlasí a rovnako tiež súhlasí s vyjadrením prokurátora k podanému dovolaniu.

K predmetným vyjadreniam sa obvinený G. alej nevyjadril.

Dňa 21. mája 2020 bol spisový materiál spolu s dovolaním obvineného G. riadne predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie. Následne najvyšší súd ako súd dovolací [§ 377 Tr. por.] predbežne preskúmal dovolanie obvineného i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané

oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], prostredníctvom zvoleného obhajcu [§ 373 ods. 1 Tr. por.], v zákonom stanovenej lehote [§ 370 ods. 1 Tr. por.] a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať [§ 370 ods. 3 Tr. por.]. Zároveň ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. najvyšší súd uvádza, že právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Tr. por.). Za porušenie práva na obhajobu ale nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu účinený v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011).

S poukazom na tieto východiská najvyšší súd odmietol úvahy obvineného G., podľa ktorých k porušeniu jeho práv došlo už tým, že súdy odmietli vypočuť svedkyňu R.. K. Z hľadiska rešpektovania práva na obhajobu je totiž relevantné len to, či sa takto uplatneným návrhom súdy zaoberali a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovelí alebo ho odmietli (R 116/2014). Ako to vyplýva z príslušných zápisníc o hlavnom pojednávaní / verejnom zasadnutí z 26. júna 2016 a 1. augusta 2018, o návrhu obvineného G. okresný súd rozhodol tak, že ho odmietol a na verejnom zasadnutí sa procesné strany zhodne vyjadrili, že nepožadujú objasniť ďalšie skutočnosti a nemajú ani návrhy na doplnenie dokazovania (č. l. 838, 1012). K námietke, týkajúcej sa údajného porušenia § 256 ods. 3 Tr. por. najvyšší súd konštatuje, že nevidel súvislosť medzi takýmto údajným pochybením a uplatneným dovolacím dôvodom; uvedené platí o to väčšmi, ak súdy poškodeného R.. O. so svojim nárokom na náhradu škody podľa § 288 ods. 1 Tr. por. odkázali na civilný proces. K námietke nedostatočného odôvodnenia, najvyšší súd bez ďalšieho odkazuje na svoju rozhodovaciu prax, podľa ktorej táto s poukazom na § 371 ods. 7 Tr. por. nenaplnia žiaden z dovolacích dôvodov (uznesenia najvyššieho súdu z 21. mája 2020, sp. zn. 5 Tdo 11/2020, z 13. júna 2019, sp. zn. 5 Tdo 32/2019 a iné).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd pripomína, že ako dovolací súd je vždy (mimo dovolania podaného ministrom spravodlivosti SR podľa § 371 ods. 3 Tr. por.) viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa (R 18/2015).

Na podklade tohto dovolací súd konštatuje, že námietky, ktoré obvinený v tomto smere predostiera (pozn. hlavne o tom, že z vykonaného dokazovania nevyplývala taká výška škody, aká sa v napadnutých rozhodnutiach uvádza, že táto nevyplýva ani z výpovede V. O., že súdy do škody nesprávne započítali aj úroky a poplatky z omeškania) sa týkajú hodnotenia skutkového stavu, do ktorého dovolací súd s ohľadom na § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. časť za bodkočiarkou zasahovať nemôže. Ani dovolateľom tvrdený extrémny nesúlad právoplatne zisteného skutku s vykonanými

dôkazmi nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., keďže pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por. (R 14/2015).

Nad rámec uvedeného najvyšší súd konštatuje, že kvalifikačný znak podľa § 222 ods. 5 písm. a) Tr. zák. vo väzbe na § 125 ods. 1 Tr. zák. je daný už tým, že obvinený podľa skutkovej vety požiadal o poskytnutie kontokorentného úveru vo výške 9.500.000 Sk (315.342,23 €), ktorý mu aj v uvedenej výške bol poskytnutý a nebol splácaný. Výhradu obvineného, ktorý poukázal na to, že v skutkovej vete absentuje informácia, že do omylu mohol uviesť len fyzickú osobu a nie osobu právnickú, a teda táto „neobsahuje všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu“, súd vyhodnotil ako účelovú. Práve preto, že vôľa právnickej osoby je formulovaná vôľou fyzickej osoby, ktorá v jej mene koná, nie je potrebné osobitne v skutku vymedziť, že v postavení Slovenskej sporiteľne, a. s., v skutočnosti konala fyzická osoba, ktorá bola uvedená do omylu. Aj vo vzťahu k námietke neprimerane vysokého trestu, resp. nepoužitia § 39 Tr. zák. dovolací súd konštatuje, že táto žiaden dovolací dôvod nezakladá (R 5/2011).

Na základe týchto skutočností najvyšší súd dospel k záveru, že obvineným G. uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Tr. por. nie sú dané, a preto jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.